

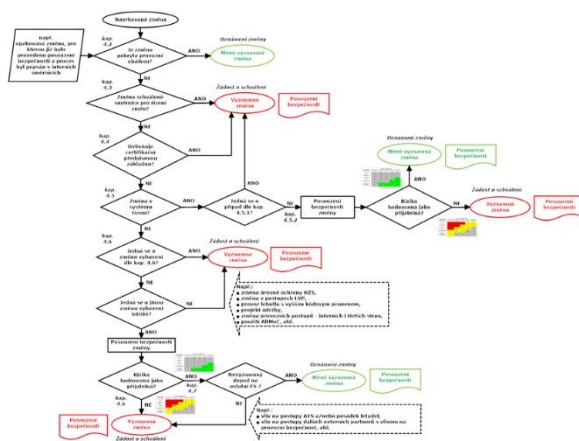

ÚŘAD PRO CIVILNÍ LETECTVÍ

K letišti 1149/23, 160 08 Praha 6

Sekce provozní, odbor letišť a
leteckých staveb

VZOR SMĚRNICE PRO ŘÍZENÍ ZMĚN PROVOZOVATELE LETIŠTĚ (EASA)

ÚŘAD PRO CIVILNÍ LETECTVÍ

K letišti 1149/23, 160 08 Praha 6

Sekce provozní, odbor letišť a
leteckých staveb

Úvod

Tento vzor Směrnice pro řízení změn provozovatele letišť (EASA) je přímo použitelný dokument v souladu s dotčenými ustanoveními Nařízení Komise (EU) č.139/2014.

Na vzniku tohoto dokumentu se odborně podílela společnost TOWER VL s.r.o.

SMĚRNICE PRO ŘÍZENÍ ZMĚN PROVOZOVATELE AD

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

SCHVALOVACÍ DOLOŽKA

Žadatel:			
Výtisk č.:	Verze:	Evidenční číslo:	
Oprávnění zástupci			
Zpracovatel(é):	Jméno:	Podpis (razítko):	Datum:
Za žadatele schválil:	Jméno:	Podpis (razítko):	Datum:
Rozdělovník (číslo výtisku / držitel)			
1. Odpovědný vedoucí provozovatele AD 2. ÚCL (Úřad pro civilní letectví) 3. Elektronická verze na interním sdíleném úložišti provozovatele AD			
Poznámky:			

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

OBSAH

SCHVALOVACÍ DOLOŽKA	5
OBSAH	7
ZKRATKY A NÁZVOSLOVÍ	9
KAPITOLA 1. VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ	10
KAPITOLA 2. ZMĚNY	11
2.1. DEFINICE ZMĚNY	11
2.2. DĚLENÍ ZMĚN	11
2.2.1. Změny vyžadující předchozí souhlas	12
2.2.2. Změny nevyžadující předchozí souhlas	13
2.3. POSOUZENÍ BEZPEČNOSTI ZMĚNY	13
KAPITOLA 3. POSOUZENÍ BEZPEČNOSTI ZMĚNY	14
3.1. ŘÍZENÍ BEZPEČNOSTNÍCH RIZIK	14
3.2. PROCES POSOUZENÍ BEZPEČNOSTI ZMĚNY A ŘÍZENÍ RIZIK	15
3.2.1. Stanovení interní odborné skupiny provozovatele	15
3.2.2. Popis změny a stanovení předpisové základny	15
3.2.3. Identifikace dotčených subjektů	15
3.2.4. Stanovení kritérií rizik	15
3.2.4.1. Matice rizik a řídicí kritéria	16
3.2.5. Identifikace nebezpečí a rizik	18
3.2.6. Stanovení indexu rizika	18
3.2.7. Přijatelnost rizik a jejich ošetřování	19
3.2.8. Požadavky ÚCL	19
3.2.9. Stanovení kritérií pro sledování	19
3.2.10. Aplikace opatření pro zmírnění	20
3.2.11. Zhodnocení účinnosti a efektivity aplikovaných opatření	20
KAPITOLA 4. POSTUP PRO ZAVÁDĚNÍ ZMĚN	21
4.1. ÚVODNÍ JEDNÁNÍ O ZMĚNĚ S ÚCL	21
4.2. PROVOZNÍ OBÁLKA	21
4.3. ZMĚNA SMĚRNICE PRO ŘÍZENÍ ZMĚN	22
4.4. ZMĚNA OVLIVŇUJÍCÍ CERTIFIKAČNÍ PŘEDPISOVOU ZÁKLADNU	22
4.5. ZMĚNA V SYSTÉMU ŘÍZENÍ	22
4.5.1. Významná změna systému řízení	22
4.5.2. Méně významná změna systému řízení	23
4.6. ZMĚNA VE VYBAVENÍ (INFRASTRUKTUŘE) LETIŠTĚ	24
4.7. DOPAD ZMĚNY VYBAVENÍ LETIŠTĚ NA TŘETÍ STRANY	24
4.8. POSTUP PROVOZOVATELE LETIŠTĚ V PŘÍPADĚ VÝZNAMNÉ ZMĚNY	26

4.8.1.	Žádost o změnu	26
4.8.1.1.	Dokumenty přikládáné k Žádosti o změnu.....	26
4.8.1.2.	Žádost o změnu AIP ČR.....	27
4.8.1.3.	Žádost o povolení činnosti jeřábů a ostatní výškové mechanizace v OP	27
4.8.2.	Doplnění dokumentace.....	27
4.8.3.	Nově identifikované změny v průběhu správního řízení	27
4.8.4.	Rozhodnutí o změně.....	28
4.8.5.	Nově identifikované změny ve schválené změně po nabytí právní moci	28
4.8.6.	Proces implementace změny	28
4.8.6.1.	Požadavek na změnu v průběhu implementace změny	29
4.8.7.	Zavedení změny do provozu	29
4.8.8.	Vydání aktualizované dokumentace	29
4.9.	POSTUP PROVOZOVATELE LETIŠTĚ V PŘÍPADĚ MĚNĚ VÝZNAMNÉ ZMĚNY	30
4.9.1.	Oznámení změny	30
4.9.1.1.	Dokumenty přikládáné k Oznámení změny	30
4.9.1.2.	Žádost o změnu AIP ČR	30
4.9.1.3.	Žádost o povolení činnosti jeřábů a ostatní výškové mechanizace v OP	31
4.9.2.	Doplnění dokumentace.....	31
4.9.3.	Posouzení významnosti změny ze strany ÚCL	31
4.9.4.	Nově identifikované změny	31
4.9.5.	Evidence změny	32
4.9.6.	Proces implementace změny	32
4.9.6.1.	Požadavek na změnu průběhu implementace změny	32
4.9.7.	Zavedení změny do provozu	32
4.9.8.	Vydání aktualizované dokumentace	33
KAPITOLA 5.	SPECIFICKÉ ZMĚNY	35
5.1.	FAST TRACK.....	35
PŘÍLOHA 1	FORMULÁŘ PRO ZÁZNAM POSOUZENÍ BEZPEČNOSTI	36
PŘÍLOHA 2	KONTROLNÍ SEZNAM PRO IDENTIFIKACI NEBEZPEČÍ	38
PŘÍLOHA 3	KONTROLNÍ SEZNAM PRO HODNOCENÍ VLIVŮ LIDSKÉHO FAKTORU 39	
PŘÍLOHA 4	KONTROLNÍ SEZNAM PRO ORGANIZACI VÝSTAVBY	41
PŘÍLOHA 5	KONTROLNÍ SEZNAM PRO PROJEKT ÚDRŽBY LETIŠTĚ.....	42
PŘÍLOHA 6	PROHLÁŠENÍ O ZAVEDENÍ ZMĚNY - NÁVRH	43

Zkratky a názvosloví

Zkratka	Význam	Anglický ekvivalent
ACM	Odpovědný vedoucí	Accountable Manager
AD	Letiště	Aerodrome
ADQ	Kvalita (jakost) leteckých dat	Aeronautical Data Quality
ATS	Letové provozní služby	Air Traffic Services
HMI	Rozhraní člověk – stroj	Human – machine Interface
HW	Fyzické vybavení počítače	Hardware
MMP	Mobilní mechanizační prostředky	
NO	Nápravné opatření	
PO	Preventivní opatření	
QMS	Systém řízení kvality	Quality Management System
SMS	Systém řízení provozní bezpečnosti	Safety Management System
SW	Programové vybavení	Software
ÚCL	Úřad pro civilní letectví	

Ostatní použité zkratky jsou obsaženy v předpise L8400, AIP ČR GEN2.2 nebo jsou obecně známé.

Kapitola 1. Všeobecná ustanovení

Postup při řízení změn provozovatele letiště musí být plně v souladu s požadavky Nařízení Komise (EU) č. 139/2014, kterým se stanoví požadavky a správní postupy týkající se letišť, a s požadavky ÚCL definovanými ve směrnici CAA/S-SP-005-0/2017: Směrnice pro zavádění změn na letištích certifikovaných podle EASA.

Uvedený postup musí být schválen ÚCL. Změny ve schváleném postupu jsou možné pouze po jejich předchozím schválení ÚCL.

Pokud provozovatel letiště provádí změny vyžadující předchozí souhlas ÚCL, ale tento souhlas nezískal, je ÚCL oprávněn pozastavit, omezit či zrušit platnost osvědčení provozovatele letiště, aniž jsou tím dotčena jakákoli další donucovací opatření.

Kapitola 2. Změny

2.1. Definice změny

Návrh na změnu může podat jakýkoliv pracovník provozovatele letiště cestou svého nadřízeného manažerovi shody (CM). Po doporučení interního návrhu na změnu ze strany CM a schválení odpovědným vedoucím (ACM), je změna zařazena do procesu řízení dle této směrnice.

Za změnu je považován jakýkoliv proces, postup, činnost, který(á):

1. Není popsán v aktuální interní dokumentaci provozovatele AD.
2. Způsobí potřebu změn aktuální interní dokumentace provozovatele AD.
3. Mění / ruší nastavené procesy, postupy, činnosti provozovatele AD.
4. Zavádí nové procesy, postupy, činnosti provozovatele AD.
5. Vyvolá změnu počtu, rozmístění a kvalifikací provozního personálu provozovatele AD.
6. Vyvolá zavedení nového LPZ / modifikaci stávajícího LPZ (HW / SW), včetně zavedení nových funkcionalit stávajícího LPZ / vyřazení LPZ z provozního využívání.
7. Mění fyzické a fyzikální vlastnosti letiště.
8. Mění hranice letištních pozemků (evidence letištních pozemků vedená ÚCL) anebo hranice sledovaného okolí.
9. Vyžaduje změnu postupů na straně ŘLP a dalších zainteresovaných stran (např. výstavba pod hranou příletových prostorů, v blízkosti předpolí, jeřáby, změna konfigurace stání).
10. Mění využití území leteckými stavbami (např. změny územního plánu).
11. Ovlivňují / mění překážkové plochy a ochranná pásma (vznik či zánik překážek).

Všechny identifikované změny, které jsou dále hodnoceny jako bezpečnostně relevantní (tzn. mohou ovlivnit provozní bezpečnost), musí být vždy notifikovány na ÚCL a dle jejich charakteru buď zavedeny bez schválení ÚCL nebo až po schválení ze strany ÚCL (viz dále). Tato směrnice definuje postupy provozovatele letiště pro řízení bezpečnostně relevantních změn.

2.2. Dělení změn

Identifikované změny se dělí na změny:

1. Notifikované, které vyžadují předchozí souhlas ÚCL:
 - a. Před zavedením změny musí být změna schválena ÚCL.
 - b. Jedná se o významné změny.
2. Notifikované, které nevyžadují předchozí souhlas ÚCL:
 - a. Změny musí být na ÚCL oznámeny, ale před jejich zavedením není vyžadován souhlas ÚCL.

- b. Jedná se např. o kategorie změn, které jsou schváleny ÚCL (např. rutinní změny), nebo o opakující se změny, pro které již bylo provedeno posouzení bezpečnosti, nebo o méně významné změny.

2.2.1. Změny vyžadující předchozí souhlas

Předchozí souhlas ÚCL je vyžadován pro tzv. **významné** změny.

Mezi významné změny se vedle změn, které byly při prvotním posouzení bezpečnosti hodnoceny na základě indexů rizik jako významné (aspoň jedno riziko je hodnoceno jako tolerovatelné nebo nepřijatelné), řadí následující změny:

1. Změny jmenovaných osob (např. Odpovědný vedoucí), které mohou mít vliv na osvědčení nebo k němu přiložené podmínky osvědčení.
2. Změny v uspořádání organizace (dotýkající se organizační struktury s vlivem na bezpečnost).
3. Změny ve směrnici pro řízení změn (tato směrnice).
4. Použití alternativních způsobů průkazu (AltMoC).
5. Změny certifikační předpisové základny nebo podmínek osvědčení
6. Změny ve vybavení letiště kritického z pohledu bezpečnosti:
 - a. např. přibližovací světelné soustavy, navigační prostředky, meteo zařízení, dostupné zásahové prostředky HZS, dostupné vyprošťovací zařízení (případně dohoda s jinou organizací), a další.
7. Změny významně ovlivňující prvky systému řízení provozovatele letiště. Prvky systému řízení provozovatele letiště jsou:
 - a. Povinnosti a oblasti odpovědnosti v organizaci provozovatele letiště, včetně přímé odpovědnosti za bezpečnost, kterou ponese vrcholové vedení organizace.
 - b. Politika bezpečnosti.
 - c. Postupy zajišťující identifikaci provozních nebezpečí.
 - d. Postup zajišťující analýzu, posuzování a zmírňování bezpečnostních rizik v provozu letiště.
 - e. Způsoby ověřování výkonnosti organizace provozovatele letiště v oblasti bezpečnosti.
 - f. Postupy pro řízení změn provozovatele letiště.
 - g. Postupy umožňující přezkum systému řízení, včetně zjišťování příčin nedostatečné výkonnosti systému řízení bezpečnosti, určení důsledků takové nedostatečné výkonnosti pro provoz a odstranění nebo zmírnění těchto příčin.

- h. Program bezpečnostních školení.
 - i. Způsoby bezpečnostní komunikace.
 - j. Postupy pro koordinaci systému řízení bezpečnosti s letištním pohotovostním plánem a koordinaci letištního pohotovostního plánu s pohotovostními plány těch organizací, s nimiž musí být provozovatel letiště v součinnosti při poskytování služeb na letišti
 - k. Postupy pro sledování shody.
8. Změny úrovně ochrany poskytované záchrannými a hasičskými službami.
 9. Změny v postupech za podmínek nízké dohlednosti.
 10. Využívání letiště letadly s vyšším kódovým písmenem (posuzují se všechny charakteristiky letadla dle AMC1 ADR.OPS.B.090), než jsou charakteristiky návrhu letiště stanovené v podmínkách osvědčení.
 11. Změny překážek, výstavby a jiných činností v rámci oblastí sledovaných provozovatelem letiště, které mohou ohrozit bezpečnost a nepříznivě ovlivnit provoz letiště.
 - a. Vymezení hranic letiště a okolí sledovaného provozovatelem – „prostory odpovědnosti“ dle ADR.OPS.B.075 a dále AMC1 ADR.OPS.B.075 a příslušných GM1 ADR.OPS.B.075(a)(1) a GM2 ADR.OPS.B.075(a)(1).

2.2.2. Změny nevyžadující předchozí souhlas

Předchozí souhlas ÚCL není vyžadován pro tzv. **méně významné** změny.

Mezi méně významné změny se vedle změn, které byly při prvotním posouzení bezpečnosti hodnoceny na základě indexů rizik jako méně významné (všechna rizika jsou hodnocena jako přijatelná), řadí následující změny:

1. Změny pokryté provozní obálkou.
2. Změny v postupech provádění interních auditů, včetně interních auditů bezpečnosti.
3. Změny v postupech provádění dodavatelských auditů.
4. Změny v systému řízení dokumentace organizace.
5. Změny v postupech a způsobu hodnocení dodavatelů.
6. Změny v postupech pro podávání a řešení povinných a dobrovolných bezpečnostních hlášení.

2.3. Posouzení bezpečnosti změny

Všechny změny bez ohledu na jejich typ musí být bezpečnostně posouzeny před tím, než jsou oznamovány na ÚCL, a výsledky bezpečnostního posouzení jsou poté předkládány na ÚCL spolu s notifikací změny.

Kapitola 3. Posouzení bezpečnosti změny

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 10.2)

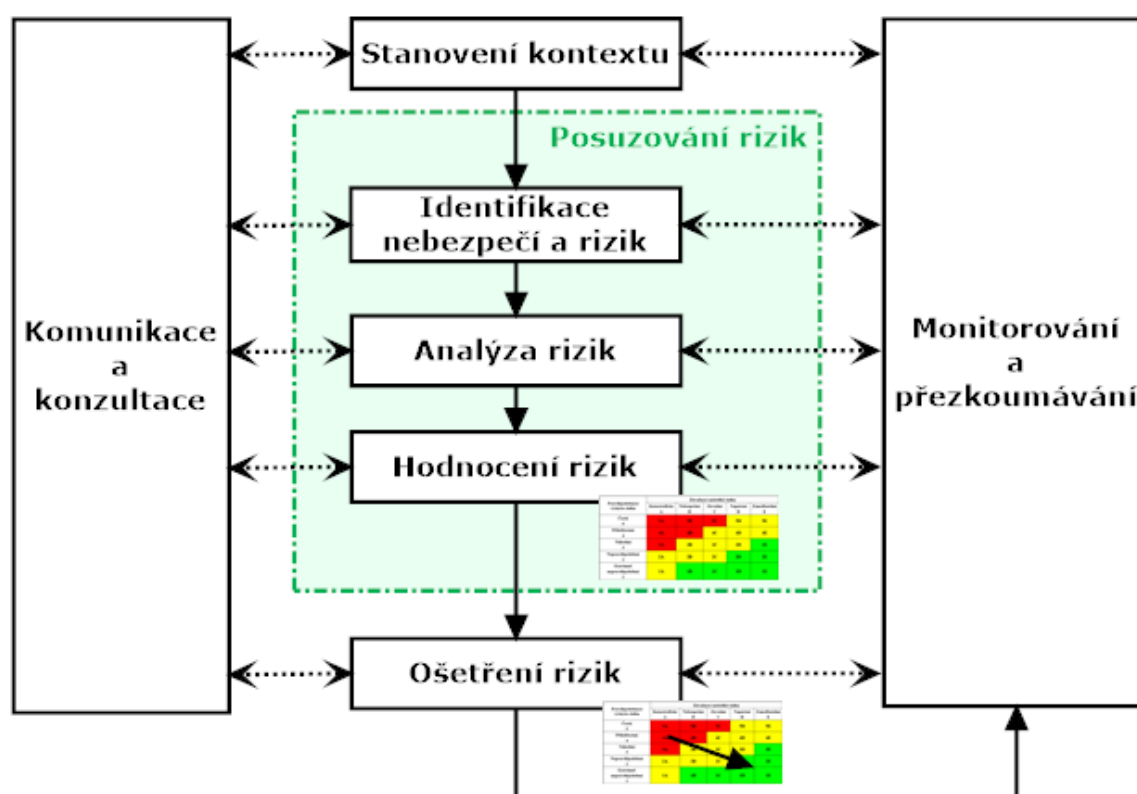
Za realizaci procesu posouzení bezpečnosti změny a řízení bezpečnostních rizik odpovídá manažer bezpečnosti (SM).

3.1. Řízení bezpečnostních rizik

Při posouzení bezpečnosti změny se hodnotí bezpečnostní rizika související se změnou. Proces hodnocení bezpečnostního rizika začíná identifikací nebezpečí, které nepříznivě ovlivňuje bezpečnost a pokračuje vyhodnocením rizik, která s sebou nebezpečí nese, a to z hlediska pravděpodobnosti výskytu a závažnosti následků (index rizika).

Po zjištění indexu rizika následuje navržení a realizace nápravných opatření pro zmírnění rizika za účelem snížení rizika na hodnotu tak nízkou, jak je přiměřeně možné (ALARP – As Low As Reasonably Practicable).

Implementovaná opatření pro zmírnění jsou poté sledována, aby bylo zajištěno, že mají požadovanou účinnost.

Obrázek č.1. Proces řízení bezpečnostních rizik

3.2. Proces posouzení bezpečnosti změny a řízení rizik

3.2.1. Stanovení interní odborné skupiny provozovatele

Úvodním krokem procesu je stanovení členů interní odborné skupiny provozovatele letiště pro provedení posouzení provozní bezpečnosti změny (například administrátor, odborník na LPZ, technik, koordinátor, provozní personál atd.). Tato skupina nemusí být stálou skupinou, může být sestavována pouze za účelem posouzení jednotlivých změn. Seznam členů může být v průběhu posuzování aktualizován. Nemá-li skupina pro posouzení bezpečnosti změny dostatečný počet odborníků, zvyšuje se nejistota validity výstupů posouzení.

3.2.2. Popis změny a stanovení předpisové základny

V tomto kroku je popsána plánovaná změna a předpisová základna, kterou musí změna naplnit.

3.2.3. Identifikace dotčených subjektů

V tomto kroku dochází k identifikaci dotčených subjektů, se kterými bude nutné danou změnu koordinovat. Odpovědná osoba musí dotčené subjekty o plánované změně informovat a zajistit následující kroky při koordinaci s těmito subjekty:

- Provedení ujištění o souhlasu dotčeného subjektu s navrhovanou změnou.
- Dohodnutí dalšího postupu v rámci zavádění změny.
- Stanovení širší odborné skupiny včetně zástupců dotčeného externího subjektu.
- Projednání postupu při posouzení bezpečnosti změny.
- Definování postupů při koordinaci a komunikaci.

V rámci procesu prvotního posouzení bezpečnosti změny je provozovatelem letiště předán dotčenému externímu subjektu formulář, který by měl uvedený subjekt vyplnit a odevzdat zpět provozovateli. Tento formulář je uveden *v příloze 1* této směrnice.

3.2.4. Stanovení kritérií rizik

Hlavním kritériem¹ bezpečnosti změny je ošetření všech identifikovaných rizik na takovou úroveň, jak je přiměřeně možné (ALARP – As Low As Reasonably Practicable).

K hodnocení rizik a stanovení jejich přijatelnosti jsou využity následující metriky.

¹ Platí pro případy, kdy jsou pro kritéria bezpečnosti změny využita bezpečnostní rizika. V rámci posuzování bezpečnosti změny jsou pak stanovena kritéria přijatelnosti posuzovaných rizik souvisejících se změnou.

Matice rizik a řídicí kritéria

Pravděpodobnost výskytu rizika	Závažnost následků rizika				
	Katastrofická A	Nebezpečná B	Závažná C	Nepatrná D	Zanedbatelná E
Častá 5	5A	5B	5C	5D	5E
Příležitostná 4	4A	4B	4C	4D	4E
Náhodná 3	3A	3B	3C	3D	3E
Nepravděpodobná 2	2A	2B	2C	2D	2E
Extremně nepravděpodobná 1	1A	1B	1C	1D	1E

Tabulka č.1. Matice rizik

Index rizika	Řídicí kritérium
5A, 5B, 5C, 4A, 4B, 3A	Nepřijatelné riziko. V případě, že je riziko přítomno, provoz nebo činnost musí být okamžitě zastaveny. Je nutné zavést opatření pro zmírnění rizika.
5D, 5E, 4C, 4D, 4E, 3B, 3C, 3D, 2A, 2B, 2C, 1A	Tolerovatelné riziko. Musí být zavedena opatření pro zmírnění rizika. Pokud se riziko nachází stále v oblasti středního rizika i po provedeném zmírnění, může nastat situace, kdy náklady na další kroky pro snížení rizika jsou příliš vysoké, a riziko může být akceptováno za podmínky, že riziko je komunikováno se všemi dotčenými subjekty, je mu porozuměno a je odsouhlaseno odpovědným vedoucím organizace (ACM).
3E, 2D, 2E, 1B, 1C, 1D, 1E	Přijatelné riziko. Následek je tak nepravděpodobný nebo není tak vážný, aby vyvolával znepokojení a riziko je přijatelné. Avšak dalšímu snižování rizika musí být stále věnována pozornost.

Tabulka č.2. Řídicí kritéria

Ke stanovení pravděpodobnosti výskytu rizika jako následku identifikovaného nebezpečí je využito klasifikačního schématu pravděpodobnosti výskytu rizika v souladu s dokumentem ICAO Doc 9859 Safety Management Manual (SMM).

Možná pravděpodobnost výskytu	Význam	Hodnota
Častá	Pravděpodobné, že se událost vyskytne <u>mnohokrát</u> . (<i>Událost se vyskytne často, několikrát za měsíc.</i>)	5
Příležitostná	Pravděpodobné, že se událost <u>někdy</u> může vyskytnout. (<i>Událost se již několikrát vyskytla v minulosti a je možné, že se vyskytne s četností v řádu jednotek měsíců.</i>)	4
Náhodná	<u>Nepravděpodobné</u> , ale s možností výskytu události. (<i>Událost se náhodně vyskytuje několikrát za rok.</i>)	3
Nepravděpodobná	<u>Velmi nepravděpodobné</u> , že se událost vyskytne. (<i>Událost se vyskytne v řádu několika let.</i>)	2
Extrémně nepravděpodobná	<u>Zcela nepravděpodobné</u> , že se událost vyskytne. (<i>Není známo, že se tato událost v minulosti vyskytla, a pravděpodobně se nikdy nevyskytne.</i>)	1

Tabulka č.3. Pravděpodobnost výskytu rizika

Ke stanovení závažnosti následků událostí při výskytu rizika je využito klasifikačního schématu závažnosti následků událostí v souladu s dokumentem ICAO Doc 9859 Safety Management Manual (SMM).

Definice	Význam	Hodnota / vliv na provoz
Katastrofická (<i>nejkritičtější</i>)	- Jedna nebo více katastrofálních nehod. - Jedna nebo více kolizí za letu. - Jedna nebo více kolizí letadel na zemi. - Jeden nebo více řízených letů do terénu. - Ztráta letounu, úmrtí.	A <i>Nehody</i>
Nebezpečná	- Fyzická vyčerpanost nebo pracovní zatížení, při kterém se nedá spolehnout na to, že personál bude vykonávat svoje úkoly správně a úplně. - Vážné zranění osob, vážné poškození zařízení, vybavení nebo letadla.	B <i>Vážné incidenty</i>
Závažná	- Omezení schopnosti provozovatele vyrovnat se s nepříznivými provozními podmínkami zapříčiněnými zvýšeným pracovním zatížením nebo podmínkami, které zhoršují jejich výkonnost. - Poškození zařízení, vybavení nebo letadla, zranění osob.	C <i>Velké incidenty</i>

Definice	Význam	Hodnota / vliv na provoz
Nepatrná	- Zvýšení pracovní zátěže pracovníků provozovatele letiště nebo posádky letadla. - Mírná degradace funkčnosti letištních systémů. - Použití nouzových a degradačních postupů.	D <i>Významné incidenty</i>
Zanedbatelná (nejméně kritická)	- Nevznikají žádné nebezpečné podmínky, situace nemá žádný okamžitý přímý ani nepřímý vliv na provoz. - Bez okamžitého vlivu na provozní bezpečnost	E <i>Bez vlivu</i>

Tabulka č.4. Klasifikace závažnosti následků událostí

3.2.5. Identifikace nebezpečí a rizik

V tomto kroku je vytvořen seznam nebezpečí a souvisejících rizik. Tento seznam obsahuje identifikovaná nebezpečí a související rizika doplněná o hodnocení jejich závažnosti a pravděpodobnosti výskytu.

Nebezpečí a s nimi související rizika jsou vyhledávána v souvislosti s vybavením, postupy a lidským faktorem.

Kontrolní seznam pro hodnocení změny vybavení (viz *Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 9*) je uveden v **příloze 2** této směrnice.

Kontrolní seznam pro seznam pro hodnocení vlivů týkajících se lidského faktoru je uveden v **příloze 3** této směrnice.

3.2.6. Stanovení indexu rizika

Po vytvoření seznamu nebezpečí a souvisejících rizik se provede stanovení indexů rizik, která jsou kombinací pravděpodobnosti výskytu rizika a jeho závažnosti. Indexy rizik se stanovují v souladu s kapitolou 3.2.4 této směrnice. Může dojít k vyloučení extrémně nepravděpodobných rizik.

Pravděpodobnost výskytu rizika se stanovuje vždy s přihlédnutím, k již existujícím zmírňujícím opatřením. Závažnost následků událostí při vzniku rizika se stanovuje vždy s přihlédnutím, k již existujícím zmírňujícím opatřením a je vztažena k nejhorší předvídatelné situaci.

Pro potřeby stanovení indexu rizika využívá provozovatel letiště informace o událostech jak z vlastního SMS, tak z vnějších zdrojů – veřejně dostupných databází nehod a incidentů.

- Interní zdroje:
 - Databáze rizik a příležitostí provozovatele letiště.
 - Databáze bezpečnostních událostí.
 - Databáze bezpečnostních hlášení dobrovolného systému hlášení.
- Jako externí zdroje jsou ÚCL doporučovány následující veřejně dostupné databáze:

- https://www.skybrary.aero/index.php/Category:Accidents_and_Incidents .
- <http://avherald.com/> .
- <http://www.uzpln.cz/> .

3.2.7. Přijatelnost rizik a jejich ošetřování

V případě, že po prvotním posouzení rizika bude index rizika (tzv. stávající úroveň rizika) spadat do kategorie „nízké riziko“, je riziko přijatelné a není nutné navrhovat opatření pro zmírnění.

V případě, že po prvotním posouzení rizika bude index rizika (tzv. stávající úroveň rizika) spadat do kategorie jiné než „nízké riziko“, musí být navržena další zmírňující opatření.

Pokud se index rizik po zmírnění (tzv. revidovaná úroveň rizika) nachází stále v oblasti „středního rizika“ i po provedeném zmírnění (tzv. zbytkové riziko), může nastat situace, kdy náklady na další kroky pro snížení rizika jsou příliš vysoké, a riziko může být akceptováno za podmínky, že riziko je komunikováno se všemi dotčenými subjekty, je mu porozuměno a je odsouhlaseno odpovědným vedoucím provozovatele letiště.

Pokud se nepodaří v rámci návrhu opatření pro zmírnění rizik přesunout riziko z kategorie „vysokého rizika“ alespoň do kategorie „středního rizika“, nesmí být posuzovaná změna zavedena.

Opatření pro zmírňování rizik mohou být stanovována jako:

- Náprava – řeší pouze následky událostí.
- Nápravné opatření – řeší jak následky, tak příčiny událostí.
- Preventivní opatření – zajišťuje předcházení událostem.

3.2.8. Požadavky ÚCL

V rámci posouzení bezpečnosti změny se dále identifikují požadavky ÚCL související s posuzovanou změnou.

V současné době jsou v rámci tohoto kroku využity kontrolní seznamy, jež vychází z článku 8.2 a části Páté směrnice CAA/S-SP-005-0/2017 Směrnice pro zavádění změn na letištích certifikovaných podle EASA, které jsou součástí **přílohy 4** a **přílohy 5** této směrnice.

3.2.9. Stanovení kritérií pro sledování

V tomto kroku jsou definována kritéria pro monitorování změny, která mají prokázat, že se změněný systém / služba bude nadále chovat pouze tak, jak je požadováno.

3.2.10. Aplikace opatření pro zmírnění

V rámci hodnocení bezpečnosti změny je nutné prokázat aplikaci navržených opatření pro zmírnění rizik. V tomto kroku jsou tedy k posouzení bezpečnosti připojeny důkazy, které prokazují aplikaci navržených opatření pro zmírnění.

3.2.11. Zhodnocení účinnosti a efektivity aplikovaných opatření

Tento krok může být aplikován po různě dlouhé době od zavedení opatření pro zmírnění, a to podle toho, kdy je možné reálně vyhodnotit efektivitu těchto opatření.

V tomto kroku tedy dochází k posouzení toho, zda aplikovaná opatření jsou účinná. Hodnotí se, zdali:

- Se vypořádalo provedené zmírnění s daným rizikem.
- Je zmírnění daného rizika opravdu účinné.
- Jsou opodstatněné další dodatečné nebo jiné odlišné formy zmírnění daného rizika.
- Nevytváří strategie zmírnění další dodatečná rizika.

V případě, že navržená opatření pro zmírnění rizik nejsou účinná, je nutné je přeformulovat.

Formulář pro posouzení bezpečnosti změny:

<https://www.caa.cz/dokumenty/formulare/formulare-sekce-provozni/> „Formulář bezpečnostního posouzení“.

Kapitola 4. Postup pro zavádění změn

Dále v kapitole je uveden popis jednotlivých kroků procesu zavádění změn dle vývojového diagramu na obrázku č. 2 „Rozhodovací diagram pro určení významnosti změny“.

4.1. Úvodní jednání o změně s ÚCL

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 7.3).

Tento krok není v diagramu na obrázku č. 2 znázorněn a ani nemusí být aplikován. Pokud je ale aplikován, odpovídá za něj ACM/CM dle definovaných povinností.

V určitých případech může být Úřadem pro civilní letectví či provozovatelem letiště vyvoláno úvodní jednání o změně, kde provozovatel letiště představí všem účastníkům možné dopady, postupy a další souvislosti, které změna vyvolá. Toto se týká zejména rozsáhlejších projektů a projektů rozvoje, kde se navrhovaná změna dotýká většího množství dalších systémů. Provozovatel letiště v dostatečném předstihu doručí Úřadu pro civilní letectví podpůrné materiály včetně mapových podkladů a jiných dalších materiálů, které přispějí k lepší orientaci v problematice, aby úvodní jednání bylo z obou stran efektivně a cíleně využito.

Zápis z jednání pořizuje provozovatel letiště a měl by obsahovat seznam účastníků, prezenční listinu, všechny body jednání a konkrétní připomínky, na které byl provozovatel Úřadem pro civilní letectví upozorněn. Tento zápis musí být před finalizací koordinován mezi určenými osobami a po vzájemném odsouhlasení následně distribuován všem účastníkům jednání.

Úvodní jednání a případná následně vyvolaná jednání nejsou ze strany ÚCL započítána do lhůty pro vypořádání Oznámení o změně nebo Žádosti o změnu, neboť mají být určena k objasnění dané problematiky a ke sběru připomínek pro potřeby zpracování dokumentace k oznámení o změně nebo žádosti o změnu.

4.2. Provozní obálka

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 6.3, čl. 13)

Prvním krokem při hodnocení významnosti změny je posouzení, zdali je navrhovaná změna pokryta tzv. provozní obálkou. Za realizaci kroků uvedených v kapitolách 4.2 až 4.7 odpovídá SM. Provozní obálkou jsou pokryty opakované změny, pro které již bylo provedeno posouzení provozní bezpečnosti, a proces implementace těchto změn byl popsán v interních směrnících provozovatele letiště. V uvedeném případě je změna hodnocena jako **méně významná**. Příkladem takovéto změny může být opakované provádění obnovy nekонтрастního značení obrazce.

Shrnutí: Je-li změna pokryta provozní obálkou:

- Je notifikována na ÚCL.

- Není nutné žádat o schválení ze strany ÚCL.
- ÚCL má právo změnu přehodnotit.

4.3. Změna směrnice pro řízení změn

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, část Třetí a Pl)

V dalším kroku se hodnotí, zdali dochází ke změně schváleného postupu pro řízení změn, jež je součástí této směrnice. Pokud se jedná o změnu této směrnice, je uvedená změna vždy hodnocena jako změna **významná**.

Shrnutí: Dochází-li ke změně této směrnice:

- Provádí se bezpečnostní posouzení změny.
- Je nutné žádat o schválení ze strany ÚCL.

4.4. Změna ovlivňující certifikační předpisovou základnu

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, část Třetí)

V tomto kroku se hodnotí, zdali změna ovlivňuje certifikační předpisovou základnu. Pokud změna ovlivňuje certifikační předpisovou základnu, je uvedená změna vždy hodnocena jako změna **významná**.

Shrnutí: Ovlivňuje-li změna certifikační předpisovou základnu:

- Provádí se bezpečnostní posouzení změny.
- Je nutné žádat o schválení ze strany ÚCL.

4.5. Změna v systému řízení

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, část Třetí a Čtvrtá)

V tomto kroku se posuzuje, zdali se jedná o změnu v systému řízení provozovatele letiště. O změnu v systému řízení se jedná tehdy, pokud změna ovlivňuje prvky, které jsou uvedeny v bodě 8 kapitoly 2.2.1 této směrnice.

Změna v systému řízení může být jak významná, tak méně významná.

4.5.1. Významná změna systému řízení

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 14.1)

Významné změny v systému řízení provozovatele letiště:

1. Jakékoliv organizační změny ve statutárním orgánu společnosti (např. počet členů, způsob jednání za společnost).
2. Personální změna na pozici odpovědné osoby provozovatele (accountable manager).
3. Personální změna na pozici osoby odpovědné za řízení bezpečnosti (safety manager).

4. Personální změna na pozici osoby odpovědné za sledování shody (compliance manager).
5. Personální změna na pozici osoby odpovědné za provozní služby a údržbu letiště.
6. Jakékoliv změny v rozdělení kompetencí mezi řídicími pracovníky.
7. Personální změny na úrovni řídicích pracovníků v případě, že erudice nastupující osoby nedosahuje alespoň srovnatelné úrovně s erudicí osoby dříve vykonávající dotčenou činnost.
8. Změny v systému řízení provozní bezpečnosti (SMS) společnosti.

Netýká-li se změna v systému řízení ani jedné z výše uvedených oblastí této podkapitoly, je pro stanovení významnosti změny využito posouzení bezpečnosti změny. V případě, že po prvotním posouzení bezpečnosti změny bude index některých rizik (tzv. stávající úroveň rizika) spadat do kategorie jiné než „nízké riziko“, jedná se o změnu **významnou**, musí být navržena zmírňující opatření a změna je schvalována ze strany ÚCL.

Shrnutí: Jedná-li se o **významnou** změnu systému řízení:

- Provádí se bezpečnostní posouzení změny.
- Je nutné žádat o schválení ze strany ÚCL.

4.5.2. Méně významná změna systému řízení

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 14.1)

V případě, že po prvotním posouzení bezpečnosti změny bude index všech rizik (tzv. stávající úroveň rizika) spadat do úrovně „přijatelné riziko“ a současně změna nespadá do žádné kategorie uvedené v kapitole 4.5.1, je změna považována za **méně významnou** a není nutné navrhovat zmírňující opatření.

Shrnutí: Jedná-li se o **méně významnou** změnu systému řízení:

- Je změna notifikována na ÚCL.
- Není nutné žádat o schválení ze strany ÚCL.
- ÚCL má právo změnu přehodnotit.

4.6. Změna ve vybavení (infrastruktuře) letiště

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 12)

V tomto kroku se hodnotí, zdali se jedná o změnu ve vybavení (infrastruktuře) letiště. V případě, že se jedná o změnu vybavení letiště v souladu s touto kapitolou, je tato změna hodnocena jako změna **významná**.

Jedná se o tyto změny:

1. Změny vybavení související s certifikační předpisovou základnou.
2. Vznik, změny a další činnosti týkající se hotspotů.
3. Rozvoj pohybové plochy (např. nové odbavovací plochy, pojezdové dráhy, a další).
4. Rozvoj, který může mít dopad na pohybovou plochu (např. ale nikoliv výlučně rozšíření stávajících terminálů či prstů).
5. Významné projekty údržby (např. rekonstrukce povrchu RWY).

V případě, že se jedná o změnu vybavení letiště, která nesouvisí se změnami uvedenými v předchozím odstavci, je pro stanovení významnosti změny využito posouzení bezpečnosti změny (viz kap. 4.7). V případě, že po prvotním posouzení bezpečnosti změny bude index některých rizik (tzv. stávající úroveň rizika) spadat do kategorie jiné než „přijatelné riziko“, jedná se o změnu **významnou**, musí být navržena zmírňující opatření a změna je schvalována ze strany ÚCL.

4.7. Dopad změny vybavení letiště na třetí strany

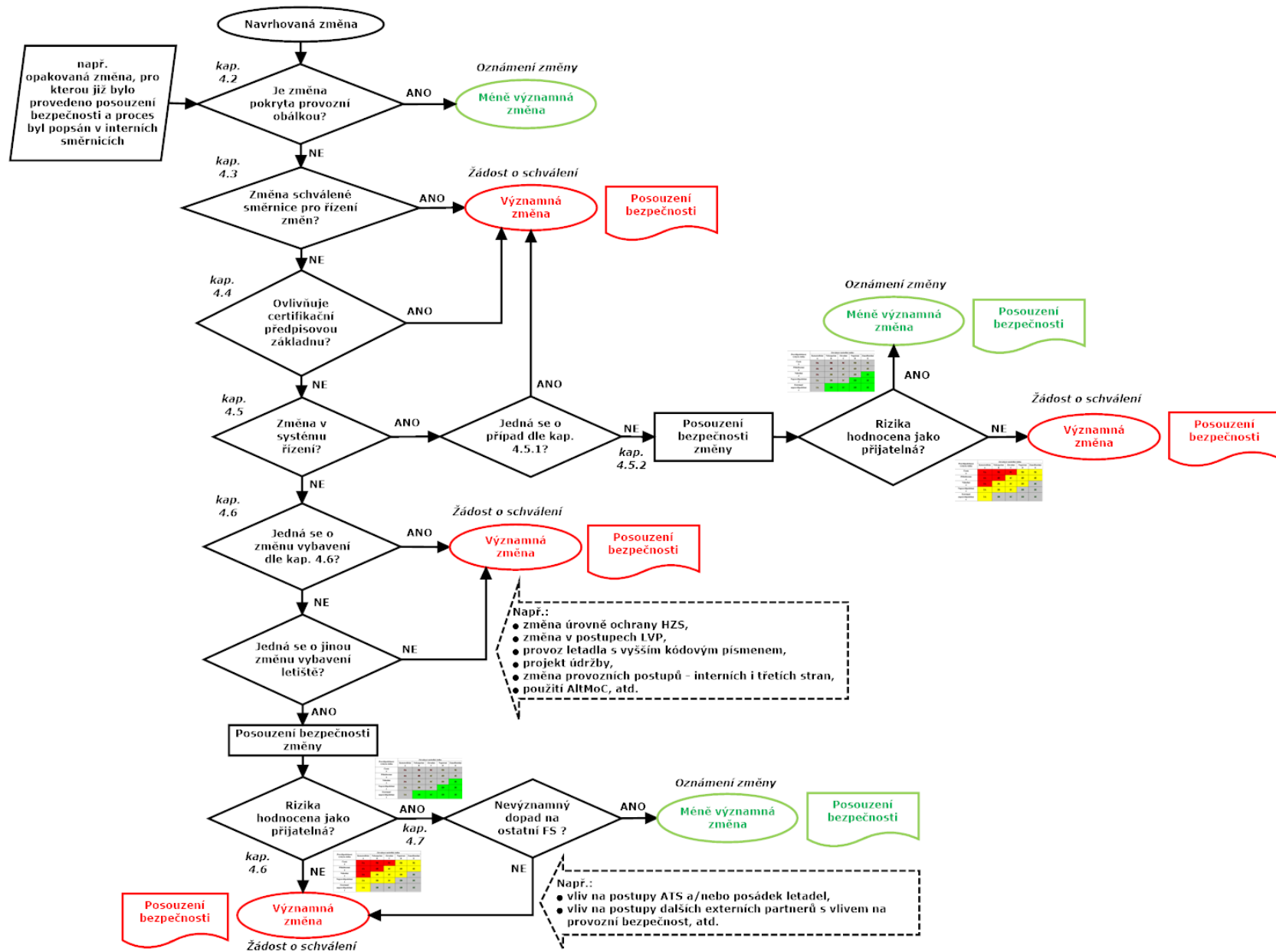
(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 8.1, čl. 9, 10)

V případě, že se jedná o změnu vybavení letiště, která nesouvisí se změnami uvedenými v kapitole 4.6 této směrnice, je pro stanovení významnosti změny využito posouzení bezpečnosti změny.

V případě, že po prvotním posouzení bezpečnosti změny bude index všech rizik (tzv. stávající úroveň rizika) spadat do kategorie „přijatelné riziko“ a dopad změny na třetí strany bude hodnocen jako:

- Nevýznamný / malý, jedná se o změnu **méně významnou**.
- Významný / velký, jedná se o změnu **významnou**.

Směrnice pro řízení změn provozovatele AD

Obrázek č.2. Rozhodovací diagram pro určení významnosti změny

4.8. Postup provozovatele letiště v případě významné změny

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 7.1, 7.2, 7.3)

4.8.1. Žádost o změnu

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 11, 16)

V případě, že je změna klasifikována jako významná, podává provozovatel letiště Žádost o schválení změny, která musí obsahovat také vyplněný formulář „Notifikace navrhované změny dle ADR.OR.B.040“ (vzor formuláře je dostupný na webových stránkách ÚCL).

Žádost o změnu, spolu se všemi náležitostmi uvedenými v kapitole 4.8.1.1. této směrnice, musí být na ÚCL doručena nejpozději 60 dnů před plánovaným termínem zavedení změny nebo 60 dnů před termínem uzávěrky příjmu podkladů pro publikaci v AIP ČR, bez ohledu na skutečnost, zda se jedná o změnu, které se dotýká cyklus AIRAC, nebo ostatní změnu mimo cyklus AIRAC. Za uvedený proces je odpovědný Manažer shody (CM).

Dokumenty přikládání k žádosti o změnu musí být vždy v platném znění (Řízené dokumenty musí být platné, ale jejich účinnost může být podmíněna např. okamžikem schválení obsahu dokumentu ze strany ÚCL).

4.8.1.1. Dokumenty přikládání k Žádosti o změnu

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 11, 8.2, 16)

- Vyplněný formulář „Notifikace navrhované změny dle ADR.OR.B.040“ (v případě personální změny není nutné ve formuláři vyplňovat část 3) Deklarace shody).
- Bezpečnostní posouzení provedené dle kapitoly 3 této směrnice.
- Výkresová část, pokud je potřeba a vyplývá z charakteru posuzované změny (např. projektová dokumentace pro vydání stavebního povolení ve smyslu požadavků stavebního zákona).
- Dokumentace zajišťující bezpečnost provozu v průběhu výstavby (obsahující Zásady organizace výstavby (viz <https://www.caa.cz/dokumenty/formulare/formulare-sekce-provozni/>) doplněné o položky dle čl. 8.2 směrnice CAA/S-SP-005-0/2017).
- Vyplněný formulář žádosti o povolení činnosti jeřábů a ostatní výškové mechanizace v OP.
- Přechodový plán, pokud je potřeba (např. v případě nutnosti zácvičení osoby na danou funkci, či v případě závažné změny systému řízení společnosti).
- Další dokumentace – např. připravené a vyznačené změny v interní dokumentaci provozovatele letiště, dokument s identifikací změn v osvědčení provozovatele letiště, dokument s identifikací změn v certifikační předpisové základně a Letištní příručce atd.

4.8.1.2. Žádost o změnu AIP ČR

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 7.3)

Zároveň s Žádostí o změnu je možné na ÚCL zaslat žádost o změnu AIP ČR. Žádost o změnu AIP ČR postupuje ÚCL na LIS ČR nejdříve po úplném zpracování změny (vydání Rozhodnutí o změně).

Preferovaná forma žádosti o změnu AIP ČR bude zkomprimována z:

- „Formuláře pro předání podkladů“ – viz <http://lis.rlp.cz/?lang=cz&p=podklady-formulare>.
- Dalšíh podkladů ke změně AIP ČR poskytnutých provozovatelem (přílohy formuláře).
- Identifikace souvisejícího Rozhodnutí o změně.

4.8.1.3. Žádost o povolení činnosti jeřábů a ostatní výškové mechanizace v OP

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 8.4 a čl. 11)

K Žádosti o změnu je možné připojit také Žádost o povolení činnosti jeřábů a ostatní výškové mechanizace v OP – viz <https://www.caa.cz/dokumenty/formulare/formulare-sekce-provozni/>.

Ve výjimečných případech, kdy není z objektivních důvodů možné uvedenou žádost připojit již k Žádosti o změně, musí provozovatel letiště (žadatel) tuto žádost doručit na ÚCL nejpozději 30 dní před plánovaným zahájením výstavby.

V případě, že žadatelem není provozovatel letiště, je Žádost o povolení činnosti jeřábů a ostatní výškové mechanizace v OP předávána samostatně mimo řízení o změně.

4.8.2. Doplnění dokumentace

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 8.1, 8.2)

Po obdržení žádosti a související dokumentace provádí ÚCL posouzení doručené dokumentace včetně. Na základě uvedeného kroku může ÚCL od provozovatele letiště vyžádat doplnění a/nebo úpravu dokumentace. Po doplnění a/nebo úpravu dokumentace ze strany provozovatele letiště je po odsouhlasení ÚCL možné postoupit k dalšímu kroku.

4.8.3. Nově identifikované změny v průběhu správního řízení

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 8.1, čl. 8.4)

V tomto kroku procesu má provozovatel letiště právo požádat o přerušení řízení o změně, nebo žádost o změnu vzít zpět. Uvedený požadavek může nastat ve chvíli, kdy se v rámci procesu řízení změny zjistí, že je nutné provést změny v již notifikované a/nebo schválené změně před nabytím právní moci Rozhodnutí o změně.

V případě, kdy nově identifikované změny v notifikované změně ovlivňují jakýkoliv parametr,

který byl hodnocen v rámci významnosti změny postupem uvedeným v kapitolách 4.2 až 4.7, je nutné provést znovu hodnocení významnosti s nově identifikovanými okolnostmi.

V případě, kdy nově identifikované změny v notifikované změně neovlivňují parametry, které byly hodnoceny v rámci významnosti změny postupem uvedeným v kapitolách 4.2 až 4.7, je možné pouze tyto změny dodatečně oznámit ÚCL.

4.8.4. Rozhodnutí o změně

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 8.1, čl. 8.1)

Proces posouzení změny je ukončen potvrzujícím dokumentem – Rozhodnutí o změně. V případě, že po vydání potvrzujícího dokumentu vznikne požadavek dalšího doplnění, či úpravy tohoto dokumentu, je provozovatel letiště povinen takovou událost neprodleně nahlásit ÚCL a vyvolat tak nový proces posouzení změny, kde bude vyznačeno, jakým způsobem je již potvrzená změna doplněna /změněna.

4.8.5. Nově identifikované změny ve schválené změně po nabytí právní moci

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 8.1, čl. 8.4)

Tento případ může nastat ve chvíli, kdy provozovatel letiště zjistí, že je nutné provést změny v již notifikované a schválené změně po nabytí právní moci Rozhodnutí o změně. V uvedeném případě zajistí CM odeslání prohlášení o nezavedení změny na ÚCL.

Poté se aplikuje celý proces posouzení změny jako by se jednalo o změnu novou.

4.8.6. Proces implementace změny

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 8.1, čl. 8.2)

Po vydání Rozhodnutí o změně je možné zahájit proces implementace změny. V tomto kroku je důležitou součástí proces výstavby / prací v prostoru letiště. Po celou dobu výstavby / prací musí vždy být zaručena přijatelná úroveň bezpečnosti. Z tohoto důvodu provozovatel letiště sleduje a zaznamenává plnění bezpečnostních požadavků a zajišťuje koordinaci během výstavby. Konkrétní požadavky na dokumentaci k prokázání zajištění přijatelné úrovně bezpečnosti je uvedena v článku 8.2 směrnice CAA/S-SP-005-0/2017 „Směrnice pro zavádění změn na letištích certifikovaných podle EASA“.

4.8.6.1. Požadavek na změnu v průběhu implementace změny

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 8.1)

V případě, že v průběhu implementace změny vznikne požadavek dalšího doplnění, či úpravy navrhované změny, je provozovatel letiště změny povinen takovou událost neprodleně nahlásit na ÚCL a vyvolat nový proces posouzení změny.

4.8.7. Zavedení změny do provozu

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 8.1, čl. 8.3)

Po zavedení změny do provozu provozovatel letiště potvrdí ÚCL, že daná změna je v souladu s předem odsouhlasenou dokumentací, splňuje všechna vyžadovaná kritéria a je zcela připravena plnit zamýšlený/odsouhlasený záměr. Tento krok zajišťuje ACM, který vydá prohlášení o zavedení změny – vzor prohlášení je uveden v **příloze 6** této směrnice.

4.8.8. Vydání aktualizované dokumentace

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 8.3)

V případě, že daná změna ovlivňuje údaje v Letištní příručce a Certifikační předpisové základně, musí provozovatel letiště po zavedení změny do provozu:

- Vydat aktualizované dotčené části letištní příručky (či doprovodné dokumentace).
- Revidovat certifikační předpisovou základnu daného letiště a vyznačit v ní změny.
- Odeslat aktualizované verze uvedených dokumentů na ÚCL.

Aktualizované formuláře (kontrolní listy) pro opětovná podání certifikačních dokumentů jsou k nalezení na oficiálních webových stránkách Úřadu:

<https://www.caa.cz/dokumenty/formulare/formulare-sekce-provozni/>.

4.9. Postup provozovatele letiště v případě méně významné změny

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 7.1, 7.2, 7.3)

4.9.1. Oznámení změny

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 13, 16)

V případě, že je změna klasifikována jako méně významná, podává provozovatel letiště Oznámení změny, které musí obsahovat také vyplněný formulář „Notifikace navrhované změny dle ADR.OR.B.040“ (vzor formuláře je dostupný na webových stránkách ÚCL).

Oznámení změny, spolu se všemi náležitostmi uvedenými v kapitole 4.9.1.1. této směrnice, musí být na ÚCL doručeno nejpozději 30 dnů před plánovaným termínem zavedení změny nebo před termínem uzávěrky příjmu podkladů pro publikaci v AIP ČR (podle toho, co nastane dříve).

Za uvedený proces je zodpovědný Odpovědný vedoucí (ACM) nebo Manažer shody (CM) dle definovaných povinností.

4.9.1.1. Dokumenty přikládání k Oznámení změny

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 13, 16)

- Vyplněný formulář „Notifikace navrhované změny dle ADR.OR.B.040“ (v případě personální změny není nutné ve formuláři vyplňovat část 3) Deklarace shody).
- Bezpečnostní posouzení provedené dle kapitoly 3 této směrnice.
- Dokumentace zajišťující bezpečnost provozu v průběhu výstavby (obsahující Zásady organizace výstavby (viz <https://www.caa.cz/dokumenty/formulare/formulare-sekce-provozni/>) doplněné o položky dle čl. 8.2 směrnice CAA/S-SP-005-0/2017).
- Vyplněný formulář žádosti o povolení činnosti jeřábů a ostatní výškové mechanizace v OP.
- Přechodový plán, pokud je potřeba (např. v případě nutnosti zácvičení osoby na danou funkci, či v případě závažné změny systému řízení společnosti).
- Další dokumentace – např. připravené a vyznačené změny v interní dokumentaci provozovatele letiště atd.

4.9.1.2. Žádost o změnu AIP ČR

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 7.3)

Zároveň s Oznámením změny je možné na ÚCL zaslat žádost o změnu AIP ČR. Žádost o změnu AIP ČR postupuje ÚCL na LIS ČR nejdříve po úplném zpracování změny (Evidence změny).

Preferovaná forma žádosti o změnu AIP bude zkomprimována z:

- „Formuláře pro předání podkladů“ – viz <http://lis.rlp.cz/?lang=cz&p=podklady-formulare>.

- Dalšíh podkladů ke změně AIP ČR poskytnutých provozovatelem (přílohy formuláře).
- Identifikace související evidence změny.

4.9.1.3. Žádost o povolení činnosti jeřábů a ostatní výškové mechanizace v OP

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 8.4 a čl. 11)

K oznámení změny je vhodné připojit také Žádost o povolení činnosti jeřábů a ostatní výškové mechanizace v OP – viz <https://www.caa.cz/dokumenty/formulare/formulare-sekce-provozni/>.

Ve výjimečných případech, kdy není z objektivních důvodů možné uvedenou žádost připojit již k Žádosti o změně, musí provozovatel letiště (žadatel) tuto žádost doručit na ÚCL nejpozději 30 dní před plánovaným zahájením výstavby.

V případě, že žadatelem není provozovatel letiště, je Žádost o povolení činnosti jeřábů a ostatní výškové mechanizace v OP předávána samostatně mimo řízení o změně.

4.9.2. Doplnění dokumentace

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 8.1, 8.2)

Po obdržení žádostí a související dokumentace provádí ÚCL posouzení doručené dokumentace. Na základě uvedeného kroku může ÚCL od provozovatele letiště vyžádat doplnění a/nebo úpravu dokumentace. Po doplnění a/nebo úpravy dokumentace ze strany provozovatele letiště je po odsouhlasení ÚCL možné postoupit k dalšímu kroku.

4.9.3. Posouzení významnosti změny ze strany ÚCL

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 8.1)

ÚCL po obdržení materiálů ke změně provede prvotní posouzení obsahu dokumentace a zhodnotí, zda je možné změnu realizovat jako změnu nevyžadující předchozí souhlas ÚCL. V případě, že ÚCL přehodnotí významnost změny a změnu klasifikuje jako významnou, tj. jako změnu vyžadující předchozí souhlas ÚCL, bude zahájeno řízení jako v případě významné změny. V opačném případě, je změna nadále považována za změnu méně významnou, tj. změnu nevyžadující předchozí souhlas ÚCL.

4.9.4. Nově identifikované změny

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 8.1, čl. 8.4)

Tento případ může nastat ve chvíli, kdy provozovatel letiště zjistí, že je nutné provést změny v již notifikované změně.

V případě, kdy nově identifikované změny v notifikované změně ovlivňují jakýkoliv parametr, který byl hodnocen v rámci významnosti změny postupem uvedeným v kapitolách 4.2 až 4.7, je

nutné provést znovu hodnocení významnosti s nově identifikovanými okolnostmi.

V případě, kdy nově identifikované změny v notifikované změně neovlivňují parametry, které byly hodnoceny v rámci významnosti změny postupem uvedeným v kapitolách 4.2 až 4.7, je možné pouze tyto změny dodatečně oznámit ÚCL.

4.9.5. Evidence změny

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 8.1, čl. 8.1)

Proces posouzení změny je ukončen potvrzujícím dokumentem – Evidence změny. V případě, že po vydání potvrzujícího dokumentu vznikne požadavek dalšího doplnění, či úpravy tohoto dokumentu, je provozovatel letiště povinen takovou událost neprodleně nahlásit ÚCL a vyvolat tak nový proces posouzení změny, kde bude vyznačeno, jakým způsobem je již potvrzená změna doplněna /změněna.

4.9.6. Proces implementace změny

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 8.1, čl. 8.2)

Po evidenci změny je možné zahájit proces implementace změny. V tomto kroku je důležitou součástí proces výstavby / prací v prostoru letiště. Po celou dobu výstavby / prací musí vždy být zaručena přijatelná úroveň bezpečnosti. Z tohoto důvodu provozovatel letiště sleduje a zaznamenává plnění bezpečnostních požadavků a zajišťuje koordinaci během výstavby. Konkrétní požadavky na dokumentaci k prokázání zajištění přijatelné úrovně bezpečnosti je uvedena v článku 8.2 směrnice CAA/S-SP-005-0/2017 „Směrnice pro zavádění změn na letištích certifikovaných podle EASA“.

4.9.6.1. Požadavek na změnu průběhu implementace změny

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 8.1)

V případě, že po vydání potvrzujícího dokumentu (Evidence změny) vznikne požadavek dalšího doplnění, či úpravy notifikované změny, je provozovatel letiště změny povinen takovou událost neprodleně nahlásit na ÚCL a vyvolat nový proces posouzení změny.

4.9.7. Zavedení změny do provozu

(viz Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 8.1, čl. 8.3)

Po zavedení změny do provozu provozovatel letiště potvrdí ÚCL, že daná změna je v souladu s předem odsouhlasenou dokumentací, splňuje všechna vyžadovaná kritéria a je zcela připravena plnit zamýšlený/odsouhlasený záměr.

Tento krok zajišťuje ACM, který vydá prohlášení o zavedení změny – vzor prohlášení je uveden

v **příloze 6** této směrnice

4.9.8. Vydání aktualizované dokumentace

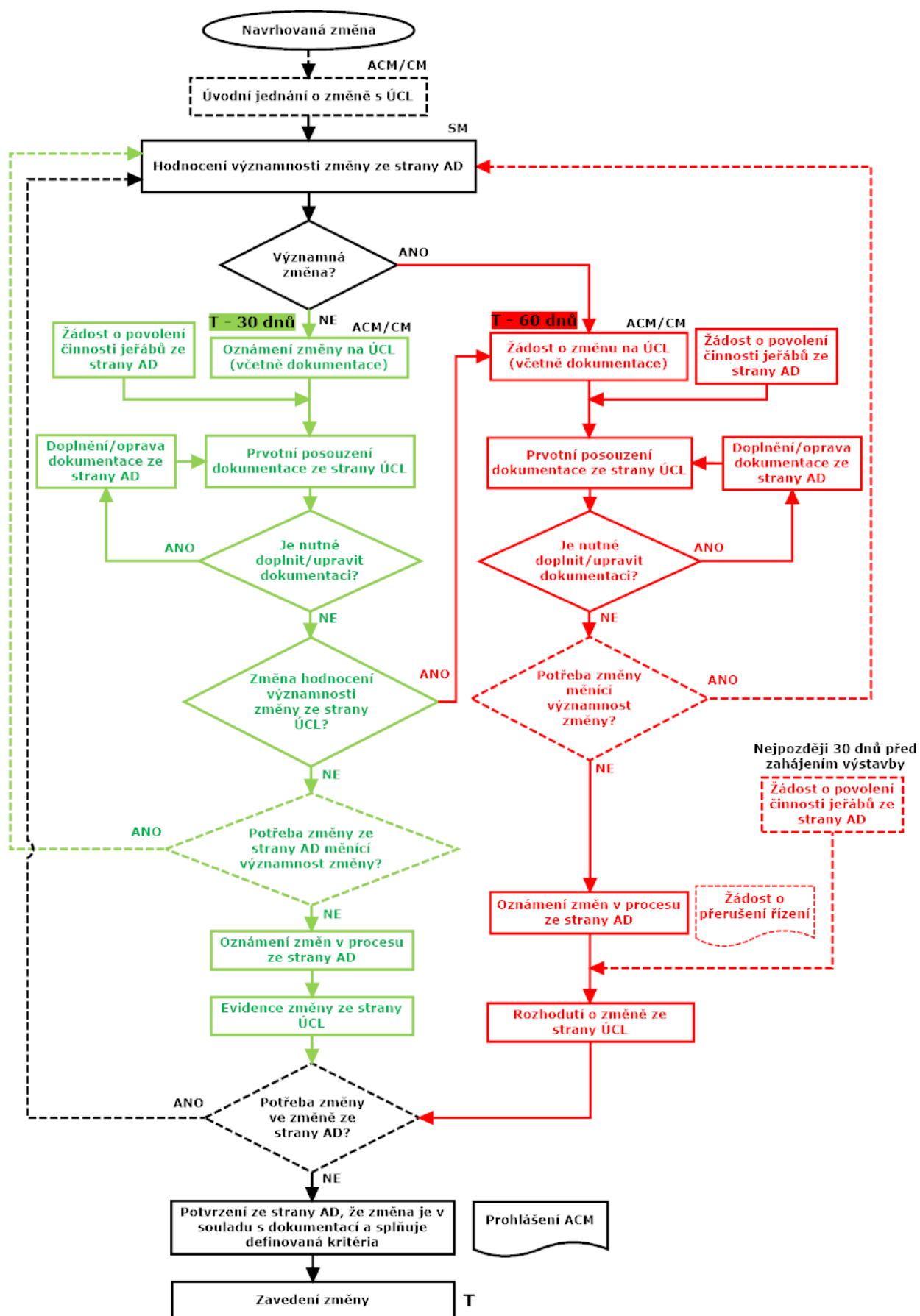
(viz *Směrnice CAA/S-SP-005-0/2017, čl. 8.3*)

V případě, že daná změna ovlivňuje údaje v Letištní příručce a Certifikační předpisové základně, musí provozovatel letiště po zavedení změny do provozu:

- Vydat aktualizované dotčené části letištní příručky (či doprovodné dokumentace).
- Revidovat certifikační předpisovou základnu daného letiště a vyznačit v ní změny.
- Odeslat aktualizované verze uvedených dokumentů na ÚCL.

Aktualizované formuláře (kontrolní listy) pro opětovná podání certifikačních dokumentů jsou k nalezení na oficiálních webových stránkách Úřadu:

<https://www.caa.cz/dokumenty/formulare/formulare-sekce-provozni/>.

Obrázek č.3. Harmonogram řízení změn

Kapitola 5. Specifické změny

5.1. Fast Track

Ve výjimečných případech, kdy bude nutné aplikovat změnu jako okamžitou reakci na bezpečnostní problém, je možné takovou změnu zavést okamžitě. Jedná se ale pouze o specifické případy, které není možné reálně předvídat a u kterých je s vysokou mírou pravděpodobnosti identifikováno, že při nečinnosti dojde ke:

- smrtelnému úrazu osob, těžkému úrazu nebo úrazu s trvalými následky;
- ekologické havárii;
- celkové neschopnosti k poskytování nebo udržování bezpečných služeb provozu letiště;
- pracovnímu zatížení personálu na takové úrovni, že vůbec nelze plnit stanovené úkoly, nebo se nedá spolehnout na to, že personál bude vykonávat svoje úkoly správně a úplně;
- celkové ztrátě nebo rozsáhlému omezení funkčnosti vybavení letiště.

Aplikaci neplánované změny může také vyvolat požadavek ÚCL.

V takové situaci svolá odpovědný vedoucí mimořádnou poradou. Mimořádné porady se účastní všichni vedoucí pracovníci, SM a QM (pro tento případ není nutná fyzická přítomnost všech členů a je možné využít např. formu konferenčního hovoru). Výstupem z porady bude návrh změny pokrývající řešení vzniklé nenadálé situace, vyhodnocení její závažnosti a možných dopadů na bezpečnost poskytovaných služeb. Pracovník určený ACM nebo jeho zástupce poté zpracuje podklady pro zavedení změny a zajistí zavedení změny.

Po aplikaci změn za účelem odvrácení výše uvedených následků musí SM zajistit, že bude o dané situaci v nejkratším možném termínu (nejdéle následující pracovní den po zavedení změny) informován ÚCL. Další postup koordinuje SM se zástupci ÚCL.

Příloha 1 Formulář pro záznam posouzení bezpečnosti

Formulář pro záznam posouzení bezpečnosti		
Datum:	Odborný tým:	Schválil:
Základní údaje		
Letiště: Společnost:	Dotčené oblasti / služby / systémy: ☐ RWY ☐ TWY ☐ APN ☐ SRA ☐ LPZ/ vybavení ☐ HZS ☐ BIOL ☐ SEC ☐ jiné.....	
Identifikátor (RWY / TWY / APN):		
Dopady na bezpečnost		
Typy rizik:		
☐ Srážka letadel na RWY	☐ Srážka letadel na TWY	☐ Náraz letadla do překážky
☐ Srážka letadla s jinými Předměty	☐ Srážka letadla s terénem	☐ Požár / kouř
☐ RWY Excursion	☐ RWY Incursion (letadlo)	☐ RWY Incursion (MMP/lidé)
☐ Srážka se zvířetem	☐ RWY/TWY Confusion	☐ Poškození letadla na zemi
☐ Nestabilní přiblížení	☐ Jiná zranění	☐ Protiprávní čin
☐ Jiné:		
☐ Skutečný následek (došlo k události) ☐ Předpokládaný následek (nedošlo k žádné události)		Datum výskytu události:
Popis skutečných nebo předpokládaných následků:		
Typy podpůrných dokumentů: ☐ Hlášení událostí ☐ Dobrovolné hlášení ☐ Zpráva z auditu ☐ Jiné:		

Dotčené oblasti / problémy v oblastech																																											
☐ Navigační vybavení ☐ Značení RWY/TWY ☐ VASI/PAPI ☐ Komunikace	☐ Meteorologické podmínky ☐ Překážky ☐ Přibližovací světelná soustava ☐ Světla na RWY/TWY	☐ Přiblížení na přistání ☐ Podmínky na RWY ☐ Konfigurace letiště ☐ Postupy																																									
☐ Jiné:																																											
Posouzení rizik																																											
Jaká je závažnost události: ☐ Katastrofická ☐ Nebezpečná ☐ Závažná ☐ Nepatrná ☐ Zanedbatelná																																											
Jaká je pravděpodobnost výskytu události: ☐ Častá ☐ Příležitostná ☐ Náhodná ☐ Nepravděpodobná ☐ Extrémně nepravděpodobná																																											
Úroveň rizika (z tabulky níže): ☐ Nepřijatelné ☐ Tolerovatelné ☐ Přijatelné																																											
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; font-size: 0.8em;"> <thead> <tr> <th rowspan="2" style="width: 15%;">Pravděpodobnost výskytu rizika</th> <th colspan="5">Závažnost následků rizika</th> </tr> <tr> <th style="width: 15%;">Katastrofická A</th> <th style="width: 15%;">Nebezpečná B</th> <th style="width: 15%;">Závažná C</th> <th style="width: 15%;">Nepatrná D</th> <th style="width: 15%;">Zanedbatelná E</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">Častá 5</td> <td style="text-align: center; background-color: red;">5A</td> <td style="text-align: center; background-color: red;">5B</td> <td style="text-align: center; background-color: red;">5C</td> <td style="text-align: center; background-color: yellow;">5D</td> <td style="text-align: center; background-color: yellow;">5E</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Příležitostná 4</td> <td style="text-align: center; background-color: red;">4A</td> <td style="text-align: center; background-color: red;">4B</td> <td style="text-align: center; background-color: yellow;">4C</td> <td style="text-align: center; background-color: yellow;">4D</td> <td style="text-align: center; background-color: yellow;">4E</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Náhodná 3</td> <td style="text-align: center; background-color: red;">3A</td> <td style="text-align: center; background-color: yellow;">3B</td> <td style="text-align: center; background-color: yellow;">3C</td> <td style="text-align: center; background-color: yellow;">3D</td> <td style="text-align: center; background-color: green;">3E</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Nepravděpodobná 2</td> <td style="text-align: center; background-color: yellow;">2A</td> <td style="text-align: center; background-color: yellow;">2B</td> <td style="text-align: center; background-color: yellow;">2C</td> <td style="text-align: center; background-color: green;">2D</td> <td style="text-align: center; background-color: green;">2E</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Extrémně nepravděpodobná 1</td> <td style="text-align: center; background-color: yellow;">1A</td> <td style="text-align: center; background-color: green;">1B</td> <td style="text-align: center; background-color: green;">1C</td> <td style="text-align: center; background-color: green;">1D</td> <td style="text-align: center; background-color: green;">1E</td> </tr> </tbody> </table>	Pravděpodobnost výskytu rizika	Závažnost následků rizika					Katastrofická A	Nebezpečná B	Závažná C	Nepatrná D	Zanedbatelná E	Častá 5	5A	5B	5C	5D	5E	Příležitostná 4	4A	4B	4C	4D	4E	Náhodná 3	3A	3B	3C	3D	3E	Nepravděpodobná 2	2A	2B	2C	2D	2E	Extrémně nepravděpodobná 1	1A	1B	1C	1D	1E	
Pravděpodobnost výskytu rizika	Závažnost následků rizika																																										
	Katastrofická A	Nebezpečná B	Závažná C	Nepatrná D	Zanedbatelná E																																						
Častá 5	5A	5B	5C	5D	5E																																						
Příležitostná 4	4A	4B	4C	4D	4E																																						
Náhodná 3	3A	3B	3C	3D	3E																																						
Nepravděpodobná 2	2A	2B	2C	2D	2E																																						
Extrémně nepravděpodobná 1	1A	1B	1C	1D	1E																																						
Navržená nápravná opatření (opatření pro zmírnění rizik):																																											

Příloha 2 Kontrolní seznam pro identifikaci nebezpečí

Kontrolní seznam doporučený Úřadem pro civilní letectví v článku 9.1 směrnice CAA/S-SP-005-0/2017 „Směrnice pro zavádění změn na letištích certifikovaných podle EASA“.

Kontrolní seznam pro identifikaci nebezpečí	Ovlivněno plánovanou změnou? (Ano/Ne)	Popis nebezpečí nebo ID nebezpečí
Změna v oblasti SZZ (světelného zabezpečovacího zařízení)		
Změna letištní příručky/AIP		
Postupy řízení letového provozu v průběhu a po realizaci stavby		
Změna dopadu rizik vyplývajících z nebezpečí střetu s divokými zvířaty		
Změna vyvolaná stavební činností (turbulence)		
Změna stávajících letištních provozních postupů		
Změna magnetického pole vyvolaná rozvojem letiště		
Změna nouzových postupů		
Změna dopadu na životní prostředí		
Změna postupů řízení bezpečnosti projektu		
Změna navrhovaného harmonogramu		
Změna postupů LVP		
Změna vydaných rozhodnutí		
Změna opatření pro prevenci runway incursion		
Změna vizuálních prostředků		
Změna přístupu k letišti		

Tabulka č.5. Kontrolní seznam pro identifikaci nebezpečí dle požadavků ÚCL

Příloha 3 Kontrolní seznam pro hodnocení vlivů lidského faktoru

Kontrolní seznam pro hodnocení vlivů týkajících se lidského faktoru		Řešeno (Ano/Ne)	Změna (Ano/Ne)	Důkaz/ reference	Popis nebezpečí nebo ID nebezpečí
S	Provoz letiště – kontrola pohybové plochy				
S	Provoz letiště – provádění údržby ploch letiště				
S	Provoz letiště – provádění údržby vybavení letiště				
S	Provoz letiště – hasičská a záchranná služba				
S	Provoz letiště – reakce na mimořádné události				
S	Provoz letiště – služby handlingu				
S	Provoz letiště – plnění letounů palivem				
S	Provoz letiště – zajištění ochrany civilního letectví před protiprávními činy				
S	Provoz letiště – postupy pro pohyb MMP na pohybové ploše letiště				
S	Provoz letiště – biologická ochrana letiště				
S	Došlo ke změně v poskytování ATS?				
S	Jsou nové postupy součástí pravidelného výcviku?				
S	Jsou nové provozní postupy popsány a došlo k jejich nastudování a pochopení personálem?				
S	Jsou nové postupy zařazeny do pravidelného výcviku?				
S	Bylo provedeno ověření pochopení nově navržených postupů?				
S	Dochází ke změně terminologie?				
H	Vybavení letiště – značení pohybové plochy				
H	Vybavení letiště – kvalita leteckých dat				
H	Vybavení letiště – prostředky pro ošetřování a údržbu plochy letiště				

Kontrolní seznam pro hodnocení vlivů týkajících se lidského faktoru		Řešeno (Ano/Ne)	Změna (Ano/Ne)	Důkaz/ reference	Popis nebezpečí nebo ID nebezpečí
H	Vybavení letiště – prostředky pro odmrazování				
H	Vybavení letiště – vybavení hasičské a záchranné služby				
E	Pracovní prostředí – ergonomie				
E	Pracovní prostředí – klima				
E	Byla posouzena vhodnost ergonomického řešení dispozic pracoviště?				
E	Byla posouzena vhodnost nastavení vybavení a značení na pracovišti?				
E	Byla posouzena vhodnost a dostatečnost řídicí dokumentace?				
L	Výcvik – pracovníci údržby letiště				
L	Výcvik – pracovníci hasičské a záchranné služby				
L	Výcvik – pracovníci technického zabezpečení				
L	Výcvik – ostraha letiště				
L	Jsou popsány možné stresové situace na pracovišti při výkonu směny a navržena vhodná preventivní a/ nebo nápravná opatření?				
L	Má personál dostatečné možnosti na odpočinek nebo jinou relaxační činnost?				
L	Byla posouzena vhodnost nastavené komunikace mezi pracovníky ve směně?				
L	Byla posouzena vhodnost dělby a koordinace práce mezi pracovníky ve směně?				
L	Nedochází k časté kumulaci činností, které ovlivňují výkon pracovníků?				
L	Nedochází často k výskytu nepřehledných situací při výkonu směny?				
L	Není personál pod častým tlakem okolí?				

Tabulka č.6. Kontrolní seznam pro hodnocení vlivů týkajících se lidského faktoru

Příloha 4 Kontrolní seznam pro organizaci výstavby

Uvedený kontrolní seznam není vyčerpávající a měl by být revidován / doplňován pro každý jednotlivý projekt výstavby.

Kontrolní seznam pro organizaci výstavby	(Ano/Ne)	Reference
Byl pro plánovanou výstavbu (práce) stanoven rozdělovník s uvedením všech dotčených / zainteresovaných stran?		
Byl určen zpracovatel, schvalovatel a odpovědná osoba?		
Byl určen odborný koordinátor akce?		
Byly popsány postupy během výstavby ve všech předpokládaných podmínkách den / noc – ukončení a začátek prací a zvláštní postupy např. během LVP?		
Byl stanoven přístup ke stavbě a opatření zajišťující bezpečnost?		
Byl stanoven způsob komunikace s poskytovatelem letových provozních služeb?		
Byla popsána situace stavby (včetně širších vztahů v případě příjezdových tras a další vhodné podklady)?		
Jsou k dispozici informace o používání speciálních MMP a další techniky?		
Byl stanoven způsob uvedení ploch dotčených stavbou do provozu včetně řízení FOD a jiných kontaminantů?		
Byl stanoven způsob zajištění prací s otevřeným ohněm a odvozenými technologiemi (řezání, sváření atd.) v případě, že je s nimi nakládáno?		
Je zajištěno zaměření výsledného stavu v souladu s požadavky na kvalitu leteckých dat?		

Tabulka č.7. Kontrolní seznam pro organizaci výstavby

Příloha 5 Kontrolní seznam pro projekt údržby letiště

Jelikož dopady různých provozních opatření bývají velmi rozdílné, není možné přesně specifikovat, které dokumenty bude třeba ke změně doložit. Níže je uveden výčet nejčastěji vyžadovaných dokumentů.

Kontrolní seznam pro projekt údržby letiště	(Ano / Ne / N/A)	Reference
Je k dispozici dokument pro obrátové obálky typů letadel využívající zasaženou infrastrukturu (zaměření na odstup od překážek a bezpečný pohyb po pohybové ploše)?		
Je k dispozici studie dopadů výtokových plynů (jet blast, downwash) na okolní infrastrukturu (zaměření na uzavřenou oblast, okolní stojánky, budovy, pozemní komunikace pro vozidla a jiné zasažené lokality)?		
Je popsán způsob zajištění bezpečnosti při změně postupů v dotčené části infrastruktury?		
Je k dispozici dokument s průběhem překážkových ploch v oblasti výstavby a jejich případná penetrace?		
Je k dispozici dokument pro zajištění BOZP pracovníků údržby/stavby?		

Tabulka č.8. Kontrolní seznam pro projekt údržby letiště

Příloha 6 Prohlášení o zavedení změny – návrh

Tímto prohlašuji, že změna <Název změny>, jejíž popis je uveden v <odkaz na popis změny> byla zavedena v souladu s platnou a schválenou dokumentací ke změně, jejíž seznam je uveden dále.

Při zavádění změny byly dodrženy všechny požadavky stanovené v příslušné legislativní a normativní bázi a požadavky stanovené ze strany ÚCL.

Seznam dokumentace ke změně:

<uvede se seznam dokumentů příslušných k dané změně>.

V Dne.....

.....

<Jméno>